

A memoria da Moaña pasada e dos Montenegro

Juan José Montenegro reivindica nun libro ao seu pai, o seu avó e a vila da súa infancia

Juan José Montenegro, onte co seu libro. / GONZALO NÚÑEZ

Fran G. Sas

Moaña, 31 MAR 2024 / Faro de Vigo-Morrazo

<https://galego.farodevigo.es/o-morrazo/2024/03/31/memoria-moana-historia-100447560.html>

‘El Croque de Moaña’ é o libro no que Juan José Montenegro recorda como era a vila e os seus personaxes durante a súa infancia. Serve para reivindicar a figura do seu pai e do seu avó, ambos os Amador Montenegro. O avó deu nome ao colexio de Reibón nos seus primeiros anos.

‘El Croque de Moaña. El extraordinario caso Amador’, é o libro co que **Juan José Montenegro (1942)** rende homenaxe á Moaña da súa infancia e, sobre todo, ao seu pai **Amador Montenegro López** e ao seu avó, **Amador Montenegro Saavedra**. Ademais de apelar á nostalgia dos moañeses da súa xeración, recordando lugares, personaxes e eventos, utilizando a metáfora dun croque como narrador, o autor busca tamén dar un tirón de orellas aos responsables do Concello ao longo da historia, por como se esqueceron dos seus antepasados.

“En decembro de 2023 por fin fíxose xustiza con José Pazó, dándolle o seu nome a unha rúa”, explica durante a súa visita a Cangas por Semana Santa, pois reside habitualmente en Madrid. “Con todo, a Travesía Montenegro en honra ao meu pai é a entrada a un garaxe, ata parece unha burla”, laméntase. No libro menciona páxinas de FARO relacionadas con Moaña, como a noticia da xornalista Cristina González sobre a Rúa José Pazó.

Ademais da súa memoria, para escribir ‘O Croque de Moaña’ falou con veciños da vila “e fíxenlles o test, para saber a súa idade, preguntándolles se coñecían a **“A Ovella”, que foi un dos primeiros coches que circularon por Moaña.** “Unhas dúas prazas de marca Citroën, con volante de madeira e ao que lle puxeron ese nome polo son da súa bucina”.

Os primeiros teléfonos, ou recordos de como o barco de pasaxeiros cara a Vigo “esperaba polos viaxeiros que se atrasaban e nalgunha ocasión ata regresou a porto tras partir para recollelos”, son algunhas das anécdotas que salpican o libro e que devolverán a moitos veciños da vila á súa máis tenra infancia.

Tamén chama a atención a estrutura que tiña a “antiga Moaña” que os veciños dividían en “**Madrid onde estaba o Concello, os bancos ou o mercado, e Barcelona, que era a zona industrial** cos oficios como o ferreiro, o carpinteiro ou o estaleiro”. Como saben ben todos os moañeses, nesa estrutura non faltaba nin sequera ‘O Vaticano’, que segue chamándose así e que “non é onde se sitúa o templo, sería moi lóxico, senón a zona onde viven ou teñen orixe unha importante cantidade de seminarios, monxas ou curas, e os seus familiares”.

Unha das revelacións máis importantes do libro e que dá pé ás súas reivindicacións, é o compromiso que a Administración adquiriu no seu día para que **o colexio de Reibón, o que máis alumnos ten de todo O Morrazo, leva o nome do seu avó**. “Negociouno o meu pai, Amador Montenegro López, que era propietario de parte dos terreos onde se levanta a escola e vendeunos a un prezo moi baixo con ese compromiso. O acordo rompeu pouco tempo despois de abrir a escola. Creo que foron uns profesores os que dixeron que o colexio debía chamarse Reibón”, explica.

Juan José Montenegro, que asina os seus libros co pseudónimo Xan de Vicus, entende que todo se debeu a unha confusión. “Pensarían que o colexio llo dedicaban ao meu pai, cando foi ao meu avó, Amador Montenegro Saavedra, un dos pioneiros da prensa en galego ao fundar o semanario *A Monteira* (1889), onde se publicaron **as primeiras estrofas do poema de Eduardo Pondal que se convertería en Himno Galego**”. No libro o Croque di que lle gustaría “rebobinar e volver só 50 anos, para chamar ás cousas polo seu nome”, en referencia ao centro escolar.

Iso si, no libro Juan José Montenegro recoñece que moitas cousas melloraron. “Moaña está moito mellor agora que antes. O ensanche, con soportais, foi moi acertado”. Relata como **parte da praia da Xunqueira “era antes un vertedoiro”** e narra como na súa nenez era habitual atoparse entre a area con “botellas rotas, ferros, zapatillas ou botas”.

‘O Croque de Moaña’ pode adquirirse nas librerías da vila e nalgunha de Cangas como Maraxe.